

Undersökningen genomförd av SPEK och SuPer visar på betydande olägenheter inom säkerhetens alla delområden inom hemvården

I undersökningen har man utvärderat boendesäkerheten för klienter med specialbehov, personalens arbets säkerhet och säkerhetsutbildning ur personalens synvinkel. Förutom äldre och personer med minnessjukdomar granskades även klientgrupper med försvagad funktionsförmåga. Undersökningen bygger på en långvarig oro för dessa klienters boendesäkerhet i allmänhet och brandsäkerheten.

Undersökningen genomfördes av Finlands närvårdar- och primärskötarförbund SuPer i samarbete med Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland ry. Materialet samlades in under februari–mars 2019. Urvalet bestod av 31 454 personer och man fick 3 430 svar.

Det centrala resultatet av undersökningen är närvårdarnas stora oro över klientsäkerheten.

Enligt undersökningen hade nästan tre av fyra anställda inom hemvården observerat flera säkerhetsproblem i deras klienters dagliga liv. Av respondenterna hade 91 % observerat säkerhetsproblem förknippande med rörligheten inomhus, 88 % med rörligheten utomhus, 86 % med allmän boendesäkerhet, 80 % med brandsäkerhet, 77 % med matlagning och spisens säkerhet och 72 % med utrymningssäkerhet.

Oron berör flera delområden av klientsäkerhet och motsvarar de farosituationer som rapporterats i enkäten. Oron för en klient inom hemvården är vanligare och mer omfattande än oron för klientsäkerheten inom andra vårdformer. Inom hemvården kände två tredjedelar av de tillfrågade (66 %) minst varje vecka oro över sina klienter. Mer än en tredjedel (38 %) var dagligen eller konstant oroliga.

Skillnaden är likartad inom så gott som alla säkerhetsdelområden; klientens funktions- och rörelseförmåga, fallolyckor, klient som går vilse eller försvinner, boendesäkerheten i allmänhet, bostadsbränder, matlagning och rökning samt risker som orsakas av rusmedelsanvändning. Det enda undantaget är våld. Man var oftare orolig för hot om våld än i andra serviceformer än hemvården. Våldet belastade nästan två tredjedelar (60 %) av alla respondenter.

Oron och andra psykiska orsaker utgör utöver brådskan de största belastningarna i hemvårdspersonalens arbete. Belastningen orsakad av resor syntes tydligt inom hemvården, där tre fjärdedelar av de tillfrågade (74 %) instämde eller var något överens om uttalandet.

Förutom skillnaderna mellan hemvården och andra vårdformer framkommer det tydligt i materialet att det finns saker att utveckla, såsom att inkludera säkerheten i klienternas vård- och

serviceplaner. Endast 42 procent av respondenterna angav vid tidpunkten för enkäten att säkerheten ingick i klientens vård- och serviceplan. Inkluderande av säkerheten i serviceplanen var mindre vanligt för klienter inom hemvården än inom andra vårdformer.

Det tredje betydande resultatet är den bristfälliga kännedomen om den anmälningsskyldighet som förutsätts i lag. Endast en fjärdedel av respondenterna hade fått handledning, rådgivning eller utbildning om anmälningsskyldigheten. Om man inte uppmärksammar säkerheten i serviceplanen eller får handledning om anmälningsskyldigheten kan klientsäkerheten äventyras och kumuleras som olycksfall eller till exempel som eldsvådor. Cirka tre fjärdedelar (72 %) av respondenterna ansåg att utbildning relaterad till orosanmälan var nödvändig. Behovet var starkast inom hemvården (84 %). Inom andra vårdformer var behovet klart lägre än detta (69 %).

Av brandsäkerhetstekniken var såväl brandlarm- och branddetektionssystem som automatiskt släckningssystem klart mindre vanliga inom hemvården än inom andra vårdformer. Skillnaden förklaras delvis av kraven i lagstiftningen. Ett automatiskt brandsläckningssystem krävs till exempel på verksamhetsplatser, om invånarnas funktionsförmåga är försvagad och möjligheten till utrymning som ett resultat därav minskad, och personalen inte tillräckligt snabbt kan hjälpa invånaren. Inom hemvården börjar man först nu fästa uppmärksamhet vid motsvarande krav.

Säkerhetsanordningar för spisar var vanligare inom hemvården än inom andra vårdformer. Skillnaden i användningen av säkerhetsanordningar för spisar mellan olika vårdformer kan vara naturlig, eftersom behovet av dem är vanligare inom hemvården, där hemvårdsklienten fortfarande tillreder mat. Inom andra vårdformer kan invånaren bli serverad färdiga måltider, i vilket fall det inte alltid finns behov av en spis eller säkerhetsanordning.

En hemvårdsklient betalar en betydligt högre andel av sin säkerhetsteknik än klienter inom andra vårdformer. Nästan hälften (45 %) av hemvårdsklienterna betalar helt och hållet för säkerhetstekniken och ungefär en tredjedel (33 %) betalar delvis för säkerhetstekniken. Inom andra vårdformer är motsvarande procentsatser mindre än en tiondel (5 % och 8 %).

Resultaten bekräftar resultaten från tidigare undersökningar, enligt vilka situationen inom hemvården vad gäller många säkerhetsindikatorer är sämre än inom andra vårdformer. Dessutom verkar hemvården mer sällan ha en överenskommen, medveten verksamhetsmodell än andra vårdformer. Undersökningen genomförd av SPEK och SuPer visar på betydande olägenheter inom säkerhetens alla delområden inom hemvården

Undersökningen: Boendesäkerhet för personer med försvagad funktionsförmåga, vårdpersonalens arbetarskydd och säkerhetsutbildning ur närvårdarsynvinkel
https://issuu.com/spek_ry/docs/spek_puheenvuoroja_10?fr=sODVkJMxOTY1Mzg

Undersökningens författare: SPEKs specialforskare Tarja Ojala

Mer information:

SPEKs specialforskare Tarja Ojala, tfn 044 761 0376
SuPers expert Soili Nevala, tfn 09 2727 9157